

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 21

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI CEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 26. januarja 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejemanj v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Pred zadnjim bojem za Barcelono

Nacionalistične čete so predrele še zadnjo obrambno črto republikancev ob Llobregatu in vdriale dalje v predmestja Barcelone — Zadnji koncentrični napad se pričakuje vsak čas — Republikanska vlada se je preselila v Geronu — Naraščanje števila beguncev

PARIZ, 26. jan. Po najnovejših sem prispelih vestih je pričakovati padec Barcelone že tekom tega tedna. Popolnoma izključeno je, da bi mogli republikanci še dolgo držati mesto, ki je razen v ozkem pasu ob morju že popolnoma obkoljeno in so nacionalistične čete vdrle tudi že v prva predmestja. Razen tega so nacionalisti gospodari vsih višin, ki dominirajo nad mestom in s katerih bi lahko pričeli koncentrično obstrelovanje in rušenje središča.

ZAVZETJE NOVIH PREDMESTIJ.
BILBAO, 26. jan. Avala. Havas poroča: Nacionalistične čete so včeraj zasedle mesto Tarasa, središče katalonske bombažne industrije. DNB pa poroča: Nacionalistične čete nadaljujejo obkroževanje Barcelone na najvažnejših operativnih odsekih. Čete generala Yague so že zavzele predmestja Tornado, St. Justo in Espilhas, kakor tudi goro Pedrales, ki obkrožuje predmestje San Sebastiano in Sario Miseros. Čete navarske brigade so obkolile hrib Tibigado. Republikanske čete se umikajo v smeri proti Geroni. Letališče ob reki Slobregat je postalo izhodišče nacionalističnih napadov na Barcelono. Od včeraj popoldne krožijo nad mestom neprenehoma nacionalistična letala, ki mečejo na Barcelono letake, v katerih poziva general Franco prebivalstvo, naj takoj izroči mesto nacionalistom. Francove čete so pripeljele v bilno tudi velike količine mesa, konzerv, kruha itd., da ga razdelijo takoj po vkorakanju med sestradano prebivalstvo.

PREDRTA JE SE ZADNJA ČRTA.
LERIDA, 26. jan. Avala. Zavzete Barcelone po četah generala Franca bo, kakor poročajo iz nacionalističnega glavnega stana, izvršeno po načrtu in istočasno s vseh strani. Republikanci so zgradili na levem obrežju Slobregata nove utrbe, toda nacionalistične čete so medtem že prodrele dalje na severu in zahodu 5 km daleč.

BURGOS, 26. jan. Avala. Po zadnjih iz Barcelone prispelih vestih so nacionalistične čete že predrele tudi še zadnjo republikansko obrambno črto na levem bregu Slobregata. Severno od Barcelone so napredovale nacionalistične čete za novili 8 km.

BARCELONA, 26. jan. Marokanske čete so vdrle v zapadna predmestja Barcelone, kjer se vršijo strašni policijski boji, iz Manrese se bliža Francova kolona, ki je včeraj zavzela tudi Solsono, na pol poti med Barcelono in Francijo. Zunaj mesta čakajo Francove kolone s hrano.

PRED ZADNIM NAPADOM.

LONDON, 26. januarja. Ker so vse zveze z Barcelono že pretrgane, danes ni bilo več mogoče dobiti od nje neposredno vesti. Po poročilu iz nacionalističnega glavnega stana, čaka general Franco pred Barcelono na to, da prispejo njegove čete s severa, da se tako zbere okoli katalonske prestolnice vsa njegova vojska, jo še bolj obkroži in izvrši nato zadnji, koncentrični napad.

OBRAMBA DO ZADNJE HIŠE?

BARCELONA, 26. jan. Vlada je izdala komunikle, v katerem pravi, da bodo republikanci branili Barcelono korak za korakom in hišo za hišo. Francoski veleposlanik je tudi že odšel iz mesta, od tujih zastopnikov je v Barceloni ostal edino še angleški generalni konzul.

VLADA ODSLA V GERONE.

PERPIGNAN, 26. januarja. Po semkaj prispelih vestih, je baje že vsa republikanska vlada zapustila Barcelono in se preselila v Geronu. Pred republikansko lu-

ko so zasidrane še vedno angleške, ameriške in francoske bojne ladje, ki sprejemajo na krov zadnje svoje državljane ter uradništvo poslaništev in konzulatov. Za vsak primer so naperile proti mestu svoje topove in se postavile v bojni položaj. Včeraj je obiskal angleški odposlanec generala Franca in ga opozoril, naj se njegove čete pri vkorakanju v Barcelono vzdrže vseh aktov maščevanja, ker bi to povzročilo pri angleški vladi in po vsem svetu zelo slab vtis. General Franco je izjavil, da v tem oziru ni nobenega vzroka za vznemirjanje.

STRAH PRED MILIJONOM BEGUNCEV.

PERPIGNAN, 26. januarja. Ob francoski meji se zbira vedno večje množice beguncev iz Barcelone in ostale Katalonije. Za enkrat obstaja načrt, da se del katalonskih beguncev nastani v Franciji v okolici Versaillesa. Francosko mejo stržijo čete mobilne garde, rednih francoskih

čet pa na meji ni. V Francoska pristanišča je prispelo že več tisoč beguncu iz Barcelone. V Franciji obstaja strah, da bi moglo število beguncev iz Katalonije po padcu Barcelone in ostalega, še svobodnega ozemlja, narasti na več sto tisoč ali celo na milijon.

CERBERE, 26. jan. Včeraj jutraj je prišel na francosko ozemlje zadnji vlak iz Barcelone. Drugi vlak so napadli Francovi letalci in ga bombardirali ter poškodovali. Ceste, ki vodijo od Barcelone proti francoski meji, so polne beguncev. Francovi letalci neprestano napadajo in bombardirajo ceste.

V FRANCIJI PADLO LETALO.

PERPIGNAN, 27. januarja. Včeraj je v obnem kraju Arraud padlo na tla bombno letalo nemškega tipa »Heinrich«. V boju z nekim republikanskim letalom je podleglo in zgorelo. Našli so pet zgozlenih trupel, ki jih bodo danes pokopali. Pri ugotavljanju identitete se je ugotovilo, da so imeli mrtvi pri sebi le španske znake. Pri voditelju, ki je imel zlato našivje, so našli dalje codex františčinskih letalcev, pri nekem drugem pa listek ZMH-0.80 Kunst. Verjetno je, da je bilo to ime mrtvega.

Nemški obisk v Varšavi

NEMŠKI ZUNANJI MINISTER JE PRISPEL VČERAJ NA OBISK V POLJSKO PRESTOLNICO. — ZDRAVICI NA BA/KETU. — GLAVNI PREDMETI RAZGOVOROV MED VON RIB

BENTROPOM IN BECKOM.

VARŠAVA, 26. jan. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je prispel včeraj ob 16.39 v Varšavo na dvodnevni uradni obisk, in sicer z velikim spremstvom, kar dokazuje, da se bodo vendarle vršili važni razgovori. Vseh njegovih spremljevalcev je 20. Ribbentrop se je sešel z Beckom takoj po prihodu ob 17. uri. Po prvi konferenci je bila slavnostna večerja, pri kateri sta spregovorila oba zunanja ministra.

Poljski zunanji minister Beck je dejal, da ga neljuzno veseli, da more v glavnem mestu Poljske pozdraviti nemškega zunanje ministra, in to še tembolj, ker je prišel prav k peti obletnici nemško-poljskega sporazuma z dne 26. jan. 1934. V tem sporazumu izrečena mirovna volja vodje Hitlerja in pokojnega Pilsudskega je ena najvažnejših enunacij novejšega časa. Besede tega sporazuma bodo veljale tudi v bodoče in na njihovi podlagi naj bi se v duhu prijateljstva reševala vsa poljsko-nemška vprašanja. Von Ribbentrop se je zahvalil Becku za njegovo besede in toplotni sprejem, ki ga je bil deležen v glavnem mestu Poljske. Tudi njega veseli, da je prišel v Varšavo prav na obletnico sklenitve nemško-poljskega pakta. Ta obisk potrjuje, da je ta pakt srečno preživel vse preizkušnje. Pakt je v prvih petih letih popolnoma izprizhal svojo vrednost in postal temelj prijateljskega razmerja med obema sosednima državama. Izrazil je dalje vero, da se bo pakt obnesel tudi za naprej in omogočil reševanje vseh medsebojnih vprašanj v interesu Nemčije in Poljske.

VARŠAVA, 26. jan. Danes dopoldne se nadaljujejo konference med Beckom in Ribbentropom ter med poljskimi in nemškimi eksperti. Po dopoldanski konferenci obišče Ribbentrop predsednika poljske vlade Sladowskega in maršala

Ridz-Smyglja, opoldne bo pa kosilo pri predsedniku republike Mościckemu. Kakor se zatrjuje, bo ob tej priliki izročil Mościckemu posebno Hitlerjevo pismo. Glavni predmeti razgovorov so po zanesljivih informacijah: 1. usklajitev nemških in poljskih interesov v vzhodni Evropi; 2. ponovitev zagotovil Poljski, ki jih je dal že Hitler Becku v posebnem Hitlerjevemu pismu Mościckemu; 3. uveljavljanje nemško-poljskega pakta v bodočih letih; 4. določitev poljske zunanje politike med Nemčijo in sovjetsko Rusijo, pri čemer se mora Poljska izogniti pristopu k protikominternemu paktu; 5. vprašanje kolonij, ker bi obenem z rešitvijo nemških kolonialnih zahtev dobila kolonije tudi Poljska.

Zlato se seli na varno

HOLANDSKA IN BELGIJSKA DRŽAVNA BANKA STA POSLALI SVOJ ZLATI ZAKLAD V ANGLIJO.

AMSTERDAM, 26. januarja. Pretekli teden sta prenesli holandska in belgijska državna banka zaradi varnosti v primeru vojne vsaka svoj zlati zaklad v Anglijo. To spravljanje zlata na varno je vzbudilo v javnosti veliko pozornost, ker dokazuje, da se na poučenih mestih presoja sedanji evropski mednarodni položaj zelo resno. Značilno je tudi, da je bila izvedena po vsej Holandiji hkratu zatemanje na vaja za primer letalskih napadov, ki je izvršeno uspešno. Ustavljen je bil za čas vaje tudi ves železniški in parniški promet.

Demisija turške vlade

ANKARA, 26. jan. Turška vlada je po razpustu parlamenta in razpisu novih volitev za februar odstopila. Predsednik republike İsmet İnönü je povelil mandat za sestavo nove vlade bivšemu notranjemu ministru dr. Eriku Sajdamu.

Zapiski

Za Italijo je merodajna samo Nemčija

Italijanski nameri so še vedno »misterije, toda gotovo je, da bo Italija ne glede na angleško-francosko solidarnost aktivno sledila svojim interesom in se bo vedno zanašala samo na to, kaj poreče Berlin. (»Politikene, Danska.)

Poljska previdna na vse strani

»Daily Telegraph« poroča iz Varšave, da ni verjetno, da bi Poljska pristopila k protikomunističnemu paktu. Treba pa je v zapadnih državah vzeti na znanje, da se je Poljska odločila nuditi moralno in diplomatsko pomoč Nemčiji in Italiji v vseh njihovih kolonialnih zahtevah, ki jih bosta postavili proti Franciji in Angliji. Če bi te zahteve vodile k vojni, bi ostala Poljska proti Nemčiji nevtralna, s pridržkom seveda, da bi Francija ne bila direktno napadena. Francosko-poljska zveza namreč zahteva, da pride Poljska na pomoč Franciji samo v primeru neposrednega napada na Francijo. V Varšavi so pa tudi mnenja, da tesnejše sodelovanje z Nemčijo ne more biti ovira za boljše trgovske odnose s Sovjetsko Rusijo.

Posojila za novoročence tudi v Franciji

Zdravstveno ministrstvo pripravlja predlog zakona o uvedbi posojila za novoročence. S tem se izpolnjuje želja številnih francoskih družin, ki propagirajo zvišanje porodnosti v Franciji. Francoski načrt se opira skoro izključno na nemški sistem. Glavni tajnik zveze »Večja družina« je izjavil zastopnikom tiska, da so posojila novoročencem prinesla Nemčiji milijon porodov več in da se v Franciji lahko računa s istim rezultatom.

Ruska razlaga evropskega položaja

Češki listi poročajo iz Moskve o zanimivem presojanju vodilnih ruskih listov o trenutni evropski politični situaciji. V Moskvi so mnenja, da bi tudi slučajna francoska pomoč ne rešila položaja armade barcelonske vlade. Moskva je prepričana, da postane general Franco prej ali slej gospodar cele Španije. Globoke spremembe, ki jih lahko povzroči ta dogodek, so po mnenju moskovskega tiska ugodne za Rusijo, kajti Francova zmaga bo poslabšala odnose med Italijo in Francijo. — Nemčija bo pa prisiljena, odreči se vsaj za določen čas svojim namenom na evropskem vzhodu in jugovzhodu, ker bo morala prisločiti Italiji na pomoč. Po ruskem mnenju je francoska politika v vzhodni Evropi zato tako šibka, ker je upala, da bo s tem usmerila na nemški dinamizem, v čemer se je pa tujela, kar dokazuje polom republikanske Španije.

Panarabski načrti Anglije

Zdi se, da so v Angliji oživilili stari vsearabski načrti iz dobe polkovnika Lawrencea, in da se bo Anglija zdaj trudila, ustvariti panarabsko federacijo vsih držav Bliznjega vzhoda pod svojim vodstvom. V tej zvezi je zanimivo, da angleški tisk ostro napada Francijo, ker je odklonila dati Siriji samostojnost in da ni hotela ratificirati sporazuma, s katerim bi Sirija na bila več pod francoskim mandatom. Angleški listi pravijo, da je edina rešitev sirskega vprašanja v včlenitvi svobodne Sirije in Libanona v arabsko federacijo, ki bi obsegala tudi avtonomno židovsko državo na obrežju Palestine. Francoskim krogom na Bliznjem vzhodu so te britanske težnje zelo neljube in se branijo zlasti proti temu, da bi prišlo tudi francosko ozemlje v sfero angleškega vpliva.

Maribor, 26. jan.

Dr. Hjalmarja Schachta, izrednega finančnika tretjega Rajha, je zamenjal pri Reichsbanki dr. Funk. Da razumemo to spremembo, je treba nekoliko pregledati finančno politiko tretjega Rajha, to svojevredno finančno politiko, ki so jo često zvali Schachtovo čarovnijo.

Vedeti je treba, da nemško gospodarstvo že od povojne inflacije ne kopiči znatnih kapitalov. Popolno razvrednotenje nemške marke v letih 1923—24 je uničilo nemške prihranke. Od takrat se je nemško gospodarstvo razvijalo na račun ogromnih inozemskih, predvsem ameriških kreditov, ki so znašali dva in polkrat več kot vse repariacije, kar jih je Nemčija plačala. Po I. 1929. je inozemstvo začelo kredite odtegovati in nemško denarništvo je zašlo v krizo, v kateri mu je morala pomagati država. Še pred prihodom nacionalsocialistov na oblast, je nemška država postala vodja nemškega denarništva. Še bolj velja to za nacionalsocialistični režim, ko je Nemčija iz političnih razlogov izgubila možnost dobivati inozemske kredite.

In tu se začne Schachtova čarovnija, ki temelji na prav za prav preprosti misli: zakaj ne bi porabila Nemčija letos več, kot more plačati? Saj država lahko ustvari denar, lahko tiska marke, lahko izdaja menice in blagajniške zapise. — Vrednost denarja ne bo padla, če bo Nemčija istočasno toliko proizvajala. In tako je tretji Rajh na veliko ustvarjal kredite; kredite, ki jih je ustvaril dr. Schacht cenijo na bajno vsoto 750 milijard din. Nemčija je doživela inflacijo, kakršne še ni videl svet.

Da vrednost denarja ne bi padla, je bilo seveda treba izvesti najstrožjo kontrolo deviznega in valutnega prometa, prepovedati izvoz kapitala, prepovedati nakup tujih vrednostnih papirjev, ukiniti svobodo cen. Država je morala prevzeti vodstvo gospodarstva. Kot je lani izjavil državni podtajnik Brinckmann, znaša narodni dohodek Nemčije 80 milijard RM, 40% tega dohodka gre skozi državne roke. Vključ vsem tem ukrepom, vključ državnemu vodstvu pa je marka izgubila na vrednosti. Spričo zamotanosti deviznih predpisov ni mogoče tega padca točno prepoznati. Toda ta padec ni v nikakršnem sorazmerju z ogromno poplavo plačilnih sredstev, ki jih je Nemčija doživela.

V glavnem je torej dr. Schacht uspel. Nemčija je v prvih letih narodnosocialističnega režima ogromno gradila; gradila je ceste, palače in naselja, nove industrije, izvedla kolikor je mogoče avtarkijo. In predvsem se je Nemčija oborožila. — Ogromna nemška oborožitev je bila mogoča samo na temelju Schachtove metode financiranja in kancelar Hitler se je Schachtu od odhoda upravičeno zahvalil »Vše ime bo za vedno bistveno zvezano s prvo dobo zopetne narodne oborožitve.«

Država je po Schachtovem načrtu obvladala denarni trg in vodila nemško gospodarstvo. Ni mogoče, da bi na tem mestu ocenjevali Schachtov načrt. Možno ga je oceniti z vidika proizvodnje; v tem slučaju bi morali pokazati, kako je vplival na dohodek posameznih razredov. Ena pa je treba poudariti. Če se je država danes zadovoljila in obenem dajala posojila, se je to reklo, da bo treba jutri več proizvajati, torej več izvažati in nabavljati več surovin. Z drugimi besedami: ekspanzija kredita je vodila v gospodarsko ekspanzijo, gospodarska ekspanzija pa vodi v mednarodne konflikte.

Ali pa je treba ubrati drugo smer ter državno zadolževanje in poplavo kreditov ustaviti. Kratkoročna državna posojila (menice in blagajniške zapise) je treba spremeniti v dolgoročna; država jih naj amortizira iz davkov. To je politika, ki jo je Schacht začel izvajati preteklo leto. Z I. 1935. in 1936. je plisiral Schacht po pol milijarde srednjeročnih blagajniških zapisov, I. 1937. je to vsoto zvišal in I. 1938. jih je izdal že za 8 milijard RM. Ti blagajniški zapisi se približujejo že dolgoročnim posojilom; izplačani bodo šele I. 1956. Oktobra in decembra I. 1938. sta bili razpisani v Nemčiji dve dolgoročni posojili v znatih vsotah 1100 in 1800 milijonov RM. Bili sta v celoti vpisani. Toda obenem je nastopila baissa vseh vrednostnih papirjev. Schacht je lani v večji meri dopuščal emisije privatnih

Chamberlain prehitil Hitlerja

SPREGOVORIL BO V SOBOTO V BIRMINGHAMU, DA OBRAZLOŽI ANGLEŠKO STALIŠČE SE PRED GOVOROM HITLERJA IN MUSSOLINIJA.

LONDON, 26. jan. Pred svojimi volivci v Birminghamu bo imel ministrski predsednik sir Neville Chamberlain v soboto, 28. t. m., velik politični govor, v katerem bo obrazložil stališče velkobritanske vlade v sedanjem političnem položaju v Evropi. Chamberlain bo spregovoril zato, da prehitel nemškega kancelarja in vodjo Adolfa Hitlerja, ki bo govoril svoj že dolgo napovedani govor v ponedeljek, 30. t. m., in Benita Mussolinija, ki se namerava oglašati kmalu nato. Z obrazložitvijo velkobritanskega stališča hoče Chamberlain preganiti dvome, ki bi mogli zavesti Hitlerja in Mussolinija v napačne domneve. V angleški javnosti vlada za ta Chamberlainov go-

vor veliko zanimanje. Sicer se pa opazja v Angliji velika vznemirljivost in zaskrbljenost, ki jo povzročajo vedno bolj se množijo znaki bližajočih se važnih mednarodnih dogodkov.

BERLIN, 26. jan. Nemški državni zbor je sklican za ponedeljek, 30. t. m., ob 20. uri v Krollovo opero. Prvič se udeležijo seje tudi poslanci iz bivše Avstrije in Sudetov. Ob tej priliki bo imel Hitler svoj dolgo napovedani govor, v katerem bo po splošni sodbi podal važne izjave. K seji je bil povabljen tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, vendar še ni gotovo, če se bo odzval. Italijanski tisk podčrta kot uvod k temu dogodku upravičenost nemških kolonialnih zahtev.

Nove vesti o mobilizaciji

ANGLEŠKI TISK VZTRAJA PRI RESNOSTI POROČIL O DELNI MOBILIZACIJI V ITALIJI IN NEMČIJI.

LONDON, 26. jan. »News Chronicle« piše, da so v političnih in diplomatskih krogih v Londonu prepričani, da bo nastopila prihodnji mesec mednarodna kriza zaradi zahodnega Sredozemlja, Italija in Nemčija se na to krizo pripravljata tudi že vojaško, in to kljub uradnim demantem iz Rima in Berlina. Italijanska uradna agencija Stefani priznava, da je vpoklican na orožne vaje rezervni letnik 1901. od katerega pride 1. februarja pod orožje 60.000 mož, toda popolnoma zanesljive informacije iz Rima poročajo, da je to le delno priznanje vpoklica rezervistov, ki je v resnici mnogo večji.

Ta vpoklic pa je mogoče prikriti zaradi tega, ker so za enkrat vpoklicani individualno razni pripadniki specialnih oddelkov. Prav tako je res, da je prišla tudi Nemčija v vpoklic posameznih rezervistov. Na mejl Italije, zlasti v Celovcu in Beljaku, se zbira poseben nemški ekspedicijski korpus. Posamezni nemški častniki so tudi že v Libiji, kjer studirajo razmere za primer dovoza nemških čet. List zaključuje poročilo, da so tudi v krizi CSR lani tako v Rimu kakor v Berlinu do zadnjega demantirali mobilizacijo.

Palestinska konferenca

PRIČELA SE BO JUTRI V LONDONU POD N. CHAMBERLAINOVIM VODSTVOM. — KAJ ZAHTEVAJO ZASTOPNIKI ARABCEV?

LONDON, 26. jan. Arabska delegacija za palestinsko konferenco bo prispela v London danes zvečer. Konferenca za »okroglo mizo« se bo pričela jutri, 27. jan. Zdi pa se, da bo zasedanje konference ločeno na dva dela: na eni strani se bodo Angleži pogajali z Arabci, na drugi pa z Židi, ker Arabci nočejo sedeti skupaj z zastopniki Židov. Konferenco bo vodil Chamberlain sam in bo trajala najmanj 4 ali 5 dni. Arabci stavijo sledeče pogoje: 1. naseljevanje Židov v Palestini se mora takoj nehati; 2. Anglija naj izjavi, da je Balfourjeva deklaracija s tem, da se je v Palestini naselilo pol

milijona Židov, že izpolnjena; 3. nova Palestina mora biti arabska država z arabsko vlado, Židi pa ostanejo narodna manjšina, ki bo zastopana tudi v parlamentu; 4. neodvisna arabska palestinska država bo sklenila važne zveze z Anglijo; 5. Židje doka dva ministra v palestinski vladi; 6. Anglija obdrži v Palestini le toliko vojakov, kolikor jih bo treba za vzdrževanje miru in reda, a samo za dobo 10 let; 7. po preteku 10 let se skliče nova konferenca. Arabci namenjajo ponuditi krono Palestine princu Abdel Moneimu.

Bodljaji italijanskega tiska

KOSTI ITALIJANSKIH VOJAKOV NAJ SE VRNEJO IZ NEGOSTOLJUBNE IN SOVRAŽNE FRANCOSKE ZEMLJE. — POROČILA S KORZIKE.

RIM, 26. jan. Napadi italijanskega tiska na Francijo ne prenehajo in postajajo vedno ostrejši. Razen tega se iščejo tudi mali, a za Francijo boleči zbodiljaji. Tako zbira »Il Popolo d'Italia« prispevke za prenos kosti v Franciji pokopanih italijanskih vojakov iz svetovne vojne, ker počivajo sedaj v negostoljubni sovražni zemlji, katero so polili s svojo krvjo v krivi domnevi, da branijo neko civilizacijo, ki se je tedaj zdela skupna. Sedaj pa je počivanje kosti italijanskih

vojakov v francoski zemlji žaljivo za njihovo spomin in za ves italijanski narod. »Corriere della Sera« pa objavlja poročila svojega posebnega poročevalca Monelli, ki je prepotoval Korziko. Monelli piše, da so Korzičani še vedno Italijani in da nimajo s Francijo ničesar skupnega, ne zgodovine, ne jezika, ne običajev in tudi ne nobenih aspiracij. Edina francoska stvar na Korziki je francoski denar. Podobnih zbodiljajev je poln tudi več ostali tisk.

Sveta slika Franca Jožefa I.

ZANIMIVA ILUSTRACIJA METOD BOJA PROTI MADŽARSKEMU MINISTRU ZA OSVOBJENE KRAJE.

BUDIMPEŠTA, 26. januarja. Znano je, da minister za priključene severnomadžarske kraje dr. Andor Jaros starim Madžarom ni posebno ljub, in sicer zaradi svojih ostrih kritik madžarskih razmer, v katere so po 20 letih življenja v CSR ne more vživeti. Zato iščejo povsod ugodne

priložnosti, da bi ga napadali. Poseben povod za napade jim je dala sedaj slika pokojnega cesarja in kralja Franca Jožefa I. Jarosovo ministrstvo je nastanjeno v palači bivšega avstrijskega poslanstva v Budimpešti, ki jo je vlada odkupila od Nemčije. V tej palači je na stopnišču ve-

rednostnih papirjev. Schacht je želel, da država v bodoče plačuje obresti posojil in se finansira iz davkov. Nemški državni dohodki iz neposrednih in posrednih davkov so se zvišali od 6,6 milijard RM v I. 1932-33 na 14 milijard v I. 1937-38. Schacht je v svojih lanskih govorih

obetal povratek k starim, »klasičnim« finančnim metodam finančne politike. Hotel se je vrniti k davkom in dolgoročnim posojilom ter opustiti politiko ogromnih kratkoročnih posojil. Odločujoči pa te »meri« niso sprejeli. J. F. (Pariz.)

lika slika Franca Jožefa I., katero je ministrstvo prekrilo z lepenko. Pred nekaj dnevi so neki nacionalisti to lepenko odstranili, toda ministrstvo je preskobelno novo. A tudi ta je že drugi dan izginila. Odstranil jo je grof Karolyi, ki je pustil na okviru tudi svojo vizitko. Sedaj napada Jaros celo v listih, češ da je »onečisti« sliko madžarskega kralja, ki je vsakemu pravemu Madžaru svetel.

Strašen potres v republiki Čile

LONDON, 26. jan. Iz Čila poročajo, da je ob izbruhu ognjenika Cipacuja nastal silovit potres, ki je hudo prizadel nekatera mesta in pokrajine. Najbolj so trpela mesta Talcahuano, Concepcion, Antofagasta in Talca. Porušenihi je več sto hiš in več tisoč ljudi je mrtvih in ranjenih. Prebivalstva prizadetih mest in pokrajin se je polotila panika. Čilska vlada je odpisala na področje potresa vojaštvo, zdravnike in živila. Po zadnjih poročilih je pa pomoč otežena s tem, da je potres porušil tudi del železniških prog in naprav ter cest in zlasti mostov.

SANTIAGO, 26. januarja. Pri potresu mislijo, da je prišlo ob življenju 10 do 15.000 ljudi. Nad potresnim ozemljem letajo letala čilske vlade. Center potresa je bil 350 milj oddaljen od Santiaga. Dve angleški križarki sta odpluli iz Valparaisa v Santiaga na pomoč.

Nove aretacije v Romuniji

BUKAREŠTA, 26. jan. Policija je aretirala 30 članov »železne garde«, ki so pripravljali atentate na različna javna poslopja v Bukarešti. Pri njih so našli tudi veliko razstrelišča in orožja.

ZANIMIVA IZKLJUČITEV.

LONDON, 26. januarja. Angleška delavska stranka je izključila sira Stafforda Cripsa kot komunista, ki se je zavzemal za osnovevanje ljudske fronte v Angliji, iz svoje srede. Po mnenju laburistov bi to njegovo stremenje razbilo laburistično stranko.

LETALA Z BRZINO 920 KM NA URO.

NEWYORK, 26. januarja. Tu so preizkusili strokovnjaki najnovjša letala, namenjena za francosko vlado. Pri tem je bil dosežen nov svetovni hitrostni rekord 578 milj ali 920 km na uro. Piloti, ki so preizkušali ta letala, so po pristanku izjavili, da so se kljub siloviti brzini počutili popolnoma normalno.

SPORAZUM O POLJSKIH ZIDIH.

VARSAVA, 26. januarja. Med Nemčijo in Poljsko je dosežen sporazum, po katerem smejo iz Nemčije izgnani Židje, ki so poljski državljani, vzeti s seboj svoje premlčine. Ktoro znano, so te poljske žide Nemci lani meseca oktobra hoteli izgnati, a jih Poljaki niso hoteli sprejeti, dokler se ne uredi razna zadevna vprašanja. Te žide so nato internirali na nemško-poljski meji. Interniranih jih je bilo 10.000, v celoti pa gre za 50.000 duš.

DVE TAJNI ODDAJNICE

SOFIJA, 26. jan. Sofijska policija je odkrila tajno radijsko oddajnico, ki je že od 27. novembra lani oddajala poročila kot »Konstitucionalna oddajnica Sofija«. Oddajnica je napadala sedanji režim in zahtevala zopetno uvedbo demokracije.

PARIZ, 26. jan. V Franciji poslušajo že več dni tajno oddajnico na kratkih valovih, ki nastopa pod imenom »Radio svobodne Korzike«. Oddajnica širi protifrancosko propagando in zahteva svobodo za Korziko.

BIVŠI CESAR VILJEM OSEMDESET-LETNIK.

DOORN, 26. januarja. Bivši nemški cesar Viljem II. je proslavil tu 80letno življenje. Proslave so se udeležili mnogi principi iz Nemčije in tudi maršal Makkensen.

BOGOLJUBOV—ELISKASES.

MONAKOVO, 26. jan. Tu sta vsemojstra igrala 10. in 11. partijo matcha. 10. partija je bila prekinjena, dočim je 11. Bogoljubov dobil. Stanje matcha je sedaj: Bogoljubov 4, Eliskases 6 in 1 prekinjena partija.

Borza C u r i h, 26. jan. Devize: Beograd 10, Pariz 11,70, London 20,71, New York 44,30, Milano 23,30, Berlin 177,12, Praga 15,15.

Vremenska napoved.

Oblačno, še nadalje južno vreme, sicer nobene bistvene spremembe.

Novice

Ob žalostnem kulturnem dogodku

PROTEST JUGOSLOVANSKE ŽENSKÉ ZVEZE PROTI KULTURNIM MANIRAM
»SLOVENSKEGA DELAVCA«

Naša dolgoletna sodelavka Angela Vode pred leti objavila knjigo »Zena v sedanjosti družbe«, lani je izšla njena druga tovrstna knjiga »Spol in usoda«. I. del, ob letošnjem novem letu pa »Spol in usoda« II. del. Avtorica, ki si je z nešteti članki, predavanji in plemenitimi osebnimi uslugami zaslužila ime naše prve delavke na smotno začrtanem socialnem, književnem in narodnem področju, je imela pri pisanju omenjenih knjig edini namen, da pokaže naši ženi in vseh javnosti resnični položaj, v katerem živi žena po nujnosti svojega spola, gospodarskih razmer, socialne uredbe in miselnosti našega časa. Te knjige pomenijo važen dosežek naši socialni literaturi, pa tudi važen kaziploj za razvoj našega obsega življenjskega pojmovanja v smislu višje, socialno in moralno poudarjene duševnosti.

Tako razume Angela Vodetova slovenska žena, tako jo razume tudi javnost, ki je sprejela vse tri knjige s priznanjem, žene pa tudi s hvaležnostjo.

Toda ob izidu II. dela »Spol in usoda« se je zgodilo, da je slovenski list, ki izhaja pod uredništvom slovenskega kato-

liškega duhovnika, objavil nekaj ne samo ogabnih, ampak tudi iz skrajnega nerazumevanja izvirajočih besed. V tedniku, ki se imenuje »Slovenski delavec«, je bil napad, ki ga je »Večerniki« ponatisnil 21. I. m. Op. ur.

Slovenska sekcija »Zveze akademsko izobraženih žene« je poslala vsem našim dnevnikom in tednikom izjavo, ki je po izvestni listi niso objavili. »Slovenec« je prinesel namesto omenjene izjave celo nadaljnji napad na avtorico. (Op. ur.: Izjava je objavil »Večerniki« 21. I. m.)

Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino, najmočnejša predstavnica slovenske organizirane ženske javnosti, se pridružuje protestu Zveze akademsko izobraženih žen ter z zgražanjem obsoja osebni napad na go. Angelo Vodetovo v »Slovenskem delavcu«, ki mora žaliti vsakega poštenega človeka ter v žalostni luči kaže slovensko kulturno raven. Jugoslovanska ženska zveza (sekcija za dravsko banovino).

Mira Engelenmann, s. r., predsednica, Pavla Hočvar, s. r., načelnica komisije za tisk.

Razsodba zanimive „pohorske pravde“

Pravda podravske podružnice Slovenskega planinskega društva v Rušah z novim lastnikom veleposelstva pok. grofa Zabea, ki je bil član te podružnice in je živel do smrti v najboljšem razmerju s Slovenskim planinskim društvom, čigar delovanje je povsod aktivno podpiral in je bil ravno zaradi svoje naklonjenosti do domačega prebivalstva splošno zelo priljubljen, je našla svoj zaključek v III. instanci. To je pri stol sedmoročje v Zagrebu. G. Pavla Glančnika je v tej stvari zastopal g. dr. Franc Schaubach. Odvetnik v Mariboru, podravske podružnice SPD pa g. dr. Boštjančič Leopold. — G. Pavel Glančnik je vložil proti razsodbi II. instance priziv na stol sedmoročje, tej reviziji pa II. instance ni ugodila. Ker

drži v dejanskem in pravnem pogledu ugotovitve, da je osporavana služnost markiranja in uporabe obstoječih poti v tem delu Pohorja pogodbeno pridobljena, se ni potrebno baviti z utemeljevanjem sodbe III. instance. SPD je v tej pravdi izgubilo pravico do markiranja in uporabe malega odcepa Hlebove poti, ki je bila na novo napravljena, na že obstoječi drvarski stezi. Ta odcep pa bo nadomeščen z drugim, tako da turistični promet ne bo trpel nikake škode. S to razsodbo je zaključena nesimpatična gonja proti SPD. Stara slovenska pravda je zmagala. Naše lepo slovensko in jugoslovansko Pohorje je zopet prosto in dostopno vsem, ki ljubijo naravo. Zato ga pa pridno posečajte!

Podpora najpotrebnejšim v Slov. goricah

PO VOLILU POK. MESARECA BO M ED NAJPOTREBNEJŠE RAZDELJENIH 45.000 DIN.

Sv. Lenart, 26. jan. Te dni smo o ustanovi pokojnega slovenjgorskega milijonarja že na kratko poročali. Siromaki Slov. goric imajo v pok. veleposelstvu Petru Mesarecu največjega dobrotnika. Peter Mesarec je živel pri Sv. Juriju v Slov. gor. S pridnostjo si je pridobil veliko premoženje. Bil je velik dobrotnik in človekoljub. V svoji oporoki je zapustil milijon dinarjev za siromake z željo, da se ustanovi ustanova, ki bo vsako leto podprla najpo-

trebnejše reveže v občinah Sv. Lenart, Sv. Jurij, Sv. Anton, Sv. Benedikt, Sv. Trojica in Velka. Lani so razdelili med res potrebne prošilce 45.000 dinarjev. Iz te ustanove bodo tudi letos razdelili med slovenjgorske siromake 45.000 dinarjev, s čimer se beda v navedenih občinah precej ublaži. Predsednik Mesarečeve ustanove je starešina okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu g. dr. Ožbolt Ilamig.

„Vampir“ v srčaji napada ženske

VEČERNA POŠAST NAPADA ŽENE IN DEKLETA, JIH DAVI IN GRIZE.

Prebivalci Starega Bečuja in okolice so popolnoma prestrašeni. Žene in dekleta se v mraku ne upajo več iz hiš. Po ulicah straši »vampir«, ki je oblečen v dolgo belo srčajo. Možakar ima dolge lase in dolgo brado. Čim nastopi mrak napada v samotnih ulicah dekleta in žene, jih pobije na tla, raztrga obleko, davi in grize. Sprva so ljudje mislili, da jih je potegnil kak šaljivec, ki si je »vampirja«

samo izmislil, da bi prestrašili ženske. Pozneje pa so ugotovili, da je zadeva resna. Na policiji imajo vedno več prijav o takih napadih. Opisi se popolnoma ujemajo. Oblasti so uvedle strogo preiskavo. Če so vampirju napravili zasedo v tej ulici, se je strašni možakar pojavil v drugi ulici in tam napadal ženske.

Nove bolnišnice na Hrvaškem

Savska banovina je najela 10 milijonov dinarjev posojila. S tem denarjem bo banovina zgradila nove bolnišnice v Glini in Sisku, ter bolnišnice za najelžljive bolezni v Slavonskem Brodu, Slavonski Požegi in v Osijeku. Opažati je, da se zdravstveno skrbstvo na Hrvaškem vedno bolj izpopolnjuje.

25 letnica kolubarske bitke

V Jeseni bodo v Lazarevcu na svečan način proslavili 25-letnico kolubarske bitke. V ta namen so zgradili cerkev z grobnico. V novo grobnico bodo položili posmrtno ostanke 20.000 padlih vojakov, ki so bili žrtve te krvave vojne. Proslava se bo razvila v veliko narodno slo-

vesnost. Posebna deputacija je te dni obiskala vojna ministra generala Nedica, ki bo na tej priložnosti sodeloval.

85 tisočakov v slamnjači stare beračice

Daruvračani imajo te dni senzacijo. Umrla je stara beračica Marija Hladnik, ki je leta in leta hodila od hiše do hiše in prosila milodarov. Starica je bila razcapana in je vedno stradala. Vsi so jo pomilovali, ker so pač mislili, da je velika reva. Ko pa je te dni umrla in so predelali njeno zapuščino, so bili zelo presenečeni. V slamnjači so našli staro nogavico, v kateri je bilo mnogo zlatega nakita z dragim kamenjem. Vrhi tega je bilo v nogavici za 50.000 dinarjev sre-

Naročila za naše

Laško pivo

se tako množijo, da nam žal ni mogoče v polni meri postreči vsem svojim cenjenim odjemalcem in konzumentom, ker hočemo dobavljati vedno le dovolj uležano pivo.

Od pomladi dalje bomo mogli ustreči vsem željam, za sedaj pa prosimo, naj ne bo nikdo ozlovoljen, če ne izvršimo vseh naročil.

Naša specialiteta

Laško termalno pivo
pride junija v promet

GOSTILNICA PIVOVARNA D. D., LAŠKO.

brnih kovancev in za 35.000 dinarjev tisočakov in stotakov, tako da je imela skupno 85.000 dinarjev gotovine ter za par tisočakov dragocenosti.

MEŠČANSKOŠOLSKEMU UČITELJSTVU OBJAVljena REŠITEV STANOVSKIH VPRAŠANJ.

Te dni je posebna deputacija Združenja meščanskošolskih učiteljev obiskala prosvetnega ministra in mu obrazložila nerešene stanovske probleme. Ministru je ob tej priliki predložila več predlogov. Vrnili so se z obljubo, da bo prosvetno ministrstvo te predloge takoj in natančno proučilo in zadovoljivo rešilo.

o. Iz državne službe. V 6. položajno skupino so napredovali profesorji Milan Fabjančič, Danilo Modrijan in Rudolf Drobne na realni gimnaziji v Celju.

o. Nov gimnazijški ravnatelj v Murski Soboti. Za ravnatelja na popolni realni gimnaziji v Murski Soboti je postavljen Ivo Zobec.

o. Pobeg iz umobolnice. Pred dnevi je pobegnil iz umobolnice Mirko Čadež, pekovski mojster iz Kranja. Ko je taval po cesti, je srečal nekega svojega znanca, ki ga je povabil na dom. Čadež je pripovedoval, da je sedem mesecev prebil v umobolnici, dasi je popolnoma zdrav. Med umobolne je prišel po zamotanem naključju, ki ga bodo skušali sedaj razčistiti. Nesrečnejši je že dvakrat pobegnil, pa so ga vselej ujeli. Enkrat je poskušal napraviti samomor, ker ga je hudo prizadelo, da je moral biti zdrav v norišnici.

o. Novi pravnik. Na Juridiki fakulteti v Ljubljani so te dni diplomirali Alojz Jager od Sv. Jurija ob juž. žel. Marjan Ozgrizek iz Celja, Joža Novak iz Jesenic, Saša Korun iz Ljubljane in Edo Valenčič iz Kranja.

o. V znak protesta se je do nagega slekel v zaporu v Skofji Loki 46-letni Ivan Hribar. Imenovan je bil zaradi splošnega suma aretirani in zaprt. Ker pa mu to ni bilo pogodu, se je v zaporu popolnoma slekel in obleko raztrgal. Morali so mu dati drugo obleko.

o. Črno-bela reduta v Ljubljani. Priprave za to tradicionalno prireditev kluba Primorsk v polnem teku in obeta prireditev po dosedanjih prijavih prekiniti vse prejšnje. Da bo dobiček, ki je namenjen podpiranju siromašnih študentov čim večji, se je vodstvo prireditev odločilo nuditi tudi občinstvu v Mariboru priliko čim večje udeležbe. Vabila so na razpolago pri biv. tajnici kluba g. Minki Šorlijevi, Maribor, Verstovškova ul. 4a/II. (Palača pokojninskega zavoda) vsak delavnik med 16. in 17. uro.

c. Umrla so v celjski bolnišnici 28-letni mesarski mojster brez posla Kreča Franc, 70-letni Jakob Novak, dninar iz Babne reke pri Sv. Stefanu, pri Smarju; doma je umrl 12-letni tesarjev sin Turnšek Ivan na Oostrojnem 90. — V celjsko bolnišnico sta bila pripeljana dninar Kičan Aleksander iz Celja, ki si je pri padcu v Prešernovi ulici izpahnil roko v ramni, in posestnik Stiplovec Ivan iz Sp. Sečova pri Rog. Slatini, ki si je zlomil nog nad kolonom. — V bolnišnico se je zatekel posestnik Speli Franc iz Dol Suhe pri Rečici ob Savinji. V gostilni Marovt ga je zabodel v vrat M. S.

p. Z ročico jo je pretepel. Malek Marjjo, 48-letno posestnico iz Lancove vasi pri Sv. Vidu, je pretepel z ročico in pestmi njen mož, ko se je vrnil iz Maribora vinjen domov. Poleg zunanjih poškodb je zadobila še notranje, da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

p. Napad. Ko se je Sotler Jožef, 51-letni pos. sin iz Jančevskega vrha, vračal ponoči domov, ga je napadel Tašner Janez in ga s kolom nevarno obdelal.

n 15 milijonov dinarjev je namenjenih za gradnjo novih cest v okolici Sarajeva. Zgradili bodo več najmodernejših cest. Z deli bodo začeli že v začetku februarja.

n Cigan obsojen na dosmrtno ječo. Okrožno sodišče v Sabcu je te dni obsodilo cigana Ikaša Milica na dosmrtno ječo, ker je nedavno ubil ob priliki nekih ciganskih volitev Dlemana Egonoviča.

n Trebušni tifus v Slavonski Požegi. V Slavonski Požegi razsaja trebušni tifus. V eni sami ulici je obolelo 12 oseb, ki so pile vodo iz istega vodnjaka.

n Meteorološka postaja in aerodrom v Jagodini. Nedavno je dobila Jagodina meteorološko postajo. Zgradili so tudi aerodrom, ki ga bodo letos izpopolnili.

n Brivsko frizerska tekma v Subotici. 5. februarja bo v Subotici velika brivsko frizerska tekma, pri kateri smejo sodelovati vsi mojstri in pomočniki iz naše države.

n Časopisni raznašalec prehodi dnevno 24 kilometrov. Iz Aleksandrova raznaša Velejmon Zdravljč vsak dan časopise 24 kilometrov daleč pa se prav nič ne pritožuje, kljub temu, da dobi za to delo mesečno samo 333 din.

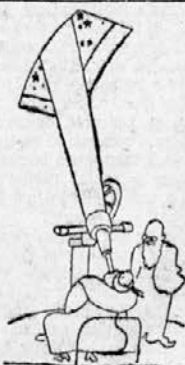
Streli zaradi dokumentov

V mariborsko bolnišnico so pripeljali 26-letnega posestniškega sina Matveža Vrhnovnika iz okolice Slovenske Bistrice. Zdravniška preiskava je ugotovila, da ima mladenič dvakrat prestreljen trebuh. Vrhnovnik je pripovedoval, da je šel k svojemu botru posestniku Francu Leslaku v Visole pri Slovenski Bistrici. Prosil ga je za dokumente, ki jih je imel boter spravljene. Pri tem sta se spila. V razburjenosti je Lesjak potegnil samokres in oddal dva strela na mladega Vrhnovnika, ki se je nezavesten zgrudil. Takoj so poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz ranjenca v tukajšnjo bolnišnico.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 26. febr.)

Peca: —3, pooblačeno, mirno 80 cm pršiča. smuka idealna. Kotlje-Rimski vrlec: —1, mirno, visoka megla, 12 cm južnega snega. smuka za silo. Dom pri Sv. Treh Kraljih: —2, zelo oblačno, vetrovno, 40 cm južnega snega. smuka za silo. — Od drugih postojank ni poročil!

»Ali je to res Mars, gospod profesor?«
»Ne, to je Venera, draga gospa.«
»Joi, kako je to čudno, da lahko kaj takega spoznate na tako veliko razdaljo!«

Maribor

Most pri Kamnici porušen

PREPERELI MOST PRED MARIBORSKIM OTOKOM SE JE PODRL POD TEŽO TOVORNEGA AVTOMOBILA. — AVTOMOBIL ZGRMEL V POTOK. PROMET NA TEJ CESTI USTAVLJEN.

Pod klancem pred Mariborskim otokom na državni cesti Maribor—Kamnica se je po nesreči porušil most. Porušeni most je bil lesen in je bil že ves preprečen. Pričakovati je bilo, da se bo nekoč pripetila nesreča. Zato so ga te dni pričeli popravljati. Istega dne pa se je pod težo tovarnega avtomobila most porušil. Lastnik gramoznice Sušec je vozil z velikim tovornim avtomobilom gramoz. Ko je polovica avtomobila že bila preko lesenega mostu, je zahreščalo in most se je

porušil. Sušecov avtomobil je zgrmel z zadnjim delom v potok in se postavil pokonci. Izredna sreča v nesreči je, da je šofer ostal nepoškodovan. Takoj so prihiteli delavci, ki so z dvigali po daljšem naporu izvlekli tovorni avtomobil iz potoka. Seveda je zaradi porušenega mostu ves promet na državni cesti ustavljen in se sedaj promet razvija po Kamniški cesti skozi vas Kamnico. Novi most že gradijo.

Redni avtobusni promet Maribor-Ribnica za smučarje

Da ugodni številnim smučarjem in obiskovalcem Senjorjevega doma, bo tukajšnja podružnica SPD uvedla redni avtobusni promet med Mariborom in Rib-

nico na Pohorju. Avtobus za smučarje bo vsako soboto ob 15. uri vozil z Gradskega trga, vračal pa se bo iz Ribnice v nedeljo ob 18. uri. Avtobus bo vozil ob vsaki udeležbi. Prijave sprejemata trgovini Divjak na Glavnem trgu in Olympia-Sport v Gosposki ulici. Vožnja velja za obe strani 35 din.

Smrtne poškodbe v preteklem letu

Po uradni statistiki je bilo lani v Mariboru 18 smrtnih poškodb. Raztelesenja so pokazala značaj teh poškodb. Prelomov lobanje je bilo 6, hrbtnico si je zlomila ena oseba, trije so umrli zaradi strela v trebuh, enega je ubil električni tok, šest oseb je umrlo zaradi opeklin, prestreljeno lobanje je imela ena oseba, enemu je zmečkalo prsni koš.

m. Nov poveljnik 45. pešpolka. Te dni je opravil pri tukajšnjih predstavnikih uradne obiske novi poveljnik 45. pešpolka g. Mihajlo Božovič, ki prihaja iz Vinkovcev.

m. I. I. se sreča z Abrahamom znani mariborski zdravnik-specialist g. dr. Josip Majcen iz Lelna pri Ribnici. Gimnazijo je študiral v Mariboru in Celju, na kar se je leta 1908. vpisal na medicinsko fakulteto graške univerze.

m. Napredovanje profesorjev. V 6. po-

lozajno skupino sta napredovala prof. Boris Sokolov na klasični in prof. Leon Detela na realni gimnaziji v Mariboru.

m. Iz profesorje službe. Z odlokom prosvetnega ministra je bil za suplenta za verouk postavljen na mešani gimnaziji v Mariboru Ivan Bombek.

m. Popust za razstavo v Zagrebu »Pola vijeka hrvatske kulture« podaljšana. Odhod do 1. febr., povratek vključno do 3. febr.

m. Ljudska univerza. V petek, 25. tm., ni prireditve radi proslave sv. Save. V ponedeljek, 30. I., predava o zgodovini Dalmacije — posebno Dubrovnika — prof. dr. Rudolf Horvat iz Zagreba. — Skioptične slike.

m. Okrajno sodišče v Mariboru je lani imelo 4896 opominjalnih tožb, meničnih tožb do 12.000 dinarjev pa je bilo 243. Prisilnih izvršb je okrajno sodišče opravilo 11.248. Plača je bila zasežena 4258 osebam (predani samo 2522). Preteklo leto je bilo 137 prisilnih deložacij iz stanovanj. Sodišče je lani popolno preklalo 7 oseb, nepopolno pa 5.

m. Prišlo gostivanje bo 12. febr. v Sokolskem domu v Pobrežju.

m. Tudi Viktor Parmova ulica na Tez-nem je zelo potrebna popravila. Stanov-alci v tej ulici so v slabem vremenu iz-postavljali blatu in mlakužam, ki se na-birajo v velikih kotanjah na cesti. Te-zenčani imajo vendar v pobreškem ob-činskem odboru svoje zastopstvo, zato se čudijo, da za Tezno skoraj nič ne iz-poslujejo.

m. »Troje src« v Studenčih. Dramat-sko društvo »Zvezda« v Studenčih bo v soboto vpriporilo v Špurski dvorani ljudsko igrarstvo z godbo in petjem, ki jo je spisal in vglasbil talentirani Rudolf Krois. Režira jo g. Vinko Osebek. Za-četek ob 20. uri.

m. Druga plat zvona. V našem uredništvu sta se zglasila Dagobert K. in Vilj H. z Vojaškega trga in nam s svoje strani pojasnila dogodek, ki smo ga opi-sali v četrtkovni številki pod naslovom »Strahovalca Vojaškega trga«. Ime-novana pravita, da ju je napadla gospa Stern ter dvakrat udarila Vilija H. po

glavi. Istega je udarila tudi njena 13-letna hčerka. Po njegovi trditvi je izja-va ovidateljce neresnična, kar bosta K. in H. tudi pred sodiščem dokazala.

m. Novo odkritje. Pri urejevanju pro-storov Sokolske dvorane (prej Union, še prej Götze) za planinsko prireditve, so v zgornjem nadstropju našli na novo, do sedaj nepoznano tajno dvorano, ki se-daj kakor nalašč pride prav planinskemu plesu kot »Gadje gnezdo« za intimne družbe...

m. Mariborski periodični tisk v pre-tekle letu. V Mariboru sta lani izhajala dva dnevnika, 9 tednikov oz. dvotedni-kov, 17 mesečnikov in en časopis po po-trebi.

m. 10-letnica Kreditne zadruge držav-nih nameščen. V nedeljo dopoldne bo slavnostno zborovanje Kreditne za-druge državnih nameščen v Maribo-ru. S tem bo ta zadruga proslavila 10-letnico svojega obstoja. Istega dne bo tu-di izredni občni zbor.

m. Razsvetljava na Tezmem je zelo po-manjkljiva. Ptujka cesta je od Marina dalje zavita skoraj v egiptovsko temo. Le malo dobre volje je treba, pa bodo nameščene na tej cesti nove ulične sve-tilke, za kar bodo Tezenčani občinski upravi zelo hvaležni.

m. Nesreča pri telovadbi. Na Pobrež-ju je pri telovadbi padla 23-letna hči stražnika Marija Lukežič in si zlomila le-vo nogo v gležnju. Prepeljali so jo v bol-nišnico.

m. Prsni koš si je poškodoval pri pad-cu 69-letni posestnik Josip Žguli iz Ko-roševce ulice na Tezmem. Poškodovane-ga starčka so nemudoma prepeljali v bol-nišnico.

m. Sleparska posredovalka. Brezpo-selno delavko Katarino Inliharjevo je ob-iskala neka Amalija Z. in ji objubil, da ji bo v neki tukajšnji tekstilni tovarni priskrbel službo. Za uslugo je že vna-prej prejel 500 dinarjev nagrade. Inli-harjevi je Amalija izročila listek za vstop v službo. Ko se je zglasila v tovarni, tam o zadevi niso ničesar vedeli. Zato je oškodovanka prijavila sleparstvo poli-ciji.

m. Usodna igra z nožem. Mizarski po-močnik Jožef O. se je igral z nožem in pri tem zabodel vajenca Štefana Mirnika v prsa.

m. Mlin je zgorel. Na Vurmatu je zgo-rel mlin Rudolfa Ravnjaka. Ker ognja niso pravočasno opazili, je bila velika nevarnost za ljudi, ki so stanovali v mli-nu.

m. 13-letnega pljanega fanta so našli ljudje na Meljski cesti. Ležal je negiben na pločniku. Prvotno so menili, da gre za nesrečo: šele kasneje so ugotovili, da je deček popolnoma pljan. Preiskava je dognala, da ga je neki starejši možakar namenoma upiljal.

m. Skoraj tri milijone davka za alko-hol so plačali lani Mariborčani. Največ davka odpade seveda na vino, za kate-rega so plačali 2.122.500 dinarjev.

m. Nezgodna kronika. V Kušerniku je padla z lestve 40-letna čelnarica Kristina Loparnik in si zlomila desno roko. Isto-tam je domač pes ugriznil 35-letnega Jo-žeta Grozda v levo roko. 16-letnemu kovaškemu vajencu Rudolfu Ivanuši je padel drobce železa v levo oko in mu ga poškodoval. V Konjicah je 26-letna učiteljica Ivana Fric takoj nesrečno padla, da si je zlomila desno roko. Vse pone-srečence so prepeljali v mariborsko bol-nišnico.

Svetosavska prosava

v petek dne 27. januarja 1939

Predprijema vstopne v papirnici g. Zlate Brank

* Izreden dogodek bo pohorski sejem pri planinskem plesu 1. februarja.

* Občni zbor Kreditne zadruge. Ročov-ski trg. Dne 29. jan., ob 8. uri zjutraj se vrši v mali dvorani Narodnega doma iz-redni občni zbor Kreditne zadruge držav-nih uslužbenec v Mariboru radi raz-prave o prilagoditvi pravil novemu za-konu o gospodarskih združenjih. Ob 11. uri pa se vrši ravno tam slavnostno zbo-rovanje v svrhu proslave 10-letnice ob-stoja zadruge. Člani vabljeni!

* Jadranov občni zbor je v nedeljo ob 9. uri v Narodnem domu.

m. Nočna lekarniška služba: Mestna le-karna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25—85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandro-ve in Meljske ceste, tel. 25—32.

Kino

* Grajsko kino. Do vključno četrtka po-novitev prekrasnega filma »Grolia Wa-lewskas«, Greta Garbo. — Pride: »Ha-valjske melodije«.

* Kino Esplanade. »Ženitna posredo-valnica«, temperamentna veseloigra. pol-na humorja in razpoloženja s Heinz Rüh-mann-om.

* Kino Union. »Neželeni sin« po ro-manu Renard-a s Harry Baur-om. Pre-krasni film, katerega naj bi si vsakdo ogledal.

Mariborsko gledališče

Cetrtak, ob 20. uri: »Vse za šalo«. Red A. Petek: Zaprt.

Sobota, ob 20. uri: »Matura«. Red D. Nedelja, ob 15. uri: »Vse za šalo«. — Ob 20. uri: »Pesem s ceste«. Globoko zla-žnje cene. Zadnjič.

Konec tedna v mariborskem gleda-lišču. V soboto, 28. t. m. zaključuje pro-dorno uspešna Podorjeva komedija »Ma-tura« z redom D vrstni red abonentov, ostane pa še nadalje na repertoarju. — V nedeljo sta zopet dve predstavi. — Pol-podne se ponovi na ljubo okoličanom in vsem, ki tako zabavne domače operete kot je »Vse za šalo« niso še videli v ve-černi predstavi. — Zvečer pa se pri glo-boko znanih cenah iz repertoarja po-slovi veseloigra »Pesem s ceste«.

Kultura

Obisk pri kiparju Ivanu Napotniku

V ljubljanski bolnišnici leži že dalj ča-sa na ortopedičnem oddelku kipar Ivan Napotnik, doma iz Zavodne pri Soštanju. Koncem avgusta lanskega leta ga je po-vozil na cesti iz Celja proti Teharjem neki nepraviden voznik. Napotnik se je zdravil najprej v celjski bolnišnici, ko pa se mu zdravje ni hotelo zboljšati, se je zatekel v ljubljansko. Se sedaj, po več mesecih, ima močno poškodovano desno nogo v kolenu. Pomagati si ne more do-ti niti z desno roko, ki jo komaj prenika. Mimo tega je skoraj oslepel na des-nem očesu, a tudi na levem mu dela vid težave.

Napotnik se je kot dvajsetletnik napo-til l. 1908. na Dunaj, kjer je na tamošnji umetniški akademiji obiskal sploščeta splošni kiparski oddelke, a po štirih letih se specialnega. Ze med študijem na akademiji je razstavljal na Dunaju in v raznih nemških mestih. Ko je l. 1915. absolvirал akademijo, so ga poklicali k vojakom. Med vojno se je udeležil bo-jev na italijanskem bojišču in je bil na Tirolskem tudi težko ranjen. Potikajoč se po bolnišnicah je končno odšel na bališki dopust, s katerega pa se ni več vrnil, ker je medtem Avstro-Ogrska že

razpadla.

Po vojni je Napotnik razstavljal leta 1920. v Ljubljani in nato še parkrat, na-ker se je umaknil v tatijše. Po njegovi lastni izjavi ga je vznevoljilo, ker so nje-govi umetvorini brez sledu izgini iz raz-stavi. Največ jih je pogrešil l. 1923. — ko so neznani ljudje izkoristili Jakopičovo odsotnost iz Ljubljane. — Jakopič je prav takrat odpotoval na neko graščino na Primorskem, kjer je imel restavrirati več starinskih slik — in v vili v nje-gov zaklenjen atelje, ki ga je imel za-daj v paviljonu. Neznanci so odnesli vse Napotnikove skulpture, poleg njih mno-žico Jakopičevih slik, študij in slik, šte-vilna dela Langusa (okoli 20), Tratnika, Jakca, Carga, Skalickega, bratov Vid-marjev in drugih, po večini Jakopičeva osebna last. Vlomilci niso prezrli niti omare, kjer je hranil Jakopič intimite: vliomili so tudi vanjo in se polastili ko-rrespondence in konceptov, ki jih je bilo Jakopiču najbolj žal. Ko je Jakopič ob-veščen o tem vliomu po slikarju Janji, prihitel v Ljubljano, je našel izropan atel-je in kot v zasmeš na smetišču nekaj risb bratov Vidmarjev. Slovenska jav-nost ni o tem dogodku zaradi posredo-

vanja vplivnih osebosti ničesar izvede-la. Ni pa izključeno, da bo g. Jakopič o njem v kratkem kaj več izpovedal.

Napotnikovo ime se je vsa leta po vojni redkokdaj pojavilo v kulturnih rubrikah naših listov in revij. Lani je razstavljal nekaj malega v Celju in v Ma-riboru, toliko da smo izvedeli, da še ži-vi, in da se njegova dela lahko merijo z deli naših najboljših mojstrov. Kljub temu je ostal visoko cenjen. V Zavodni pri Soštanju so ga pogostokrat obiskovali ljubitelji njegove umetnosti, po navadi z velikim razgledom po našem domačem in tujem kiparstvu, in so se šteli sreče-ne, če so si mogli pridobiti zaželeno plastike. Neizmerno žal nam mora biti, da jih ni fotografiral. Zato lahko dobimo vpogled v njegovo umetnost le, če si ogle-damo njegova dela pri njihovih lastnikih, predvsem v Soštanju, kjer jih naj-de-mo skoraj v vsaki boljši meščanski hiši. Ze po nekaj obiskih, n. pr. pri sod-nem starejši g. Potočniku, pri notarju Kraigherju in pri g. Mravljakovi, p. d. pri Rajsterju, lahko spoznamo vse odlike njegovega dela.

Napotnik je v dvajsetih letih kiparje-nja ustvaril okoli tristo skulptur. Ko sem ga vprašal, katere šteje med najboljše, mi je odvrnil, da one, ki jih je izdelal v Budimpešti za nekega slavnega madžar-skega kiparja, pri katerem je delal nad

eno leto takoj po vojni. Vse te skulpture pa ne nosijo njegovega imena, temveč ime madžarskega kiparja. Sicer pa so vse njegove plastike približno iste kva-litete; vse jih je treba razumeti kot pri-prave za dela, ki jih je zasnoval. Doma v Zavodni ima surovo obdelanih okoli sto in petdeset figur v vseh mogočih letih in v velikosti od 26 do 260 cm. Nesreča ga je zadela ravno za petdesetletnico, ko je imel največ naročil, celo iz Bosne in Hercegovine. Zdaj je obsoben, da po-čiva in čaka počasneje ozdravljenja. — Gmota škoda, ki jo trpi, je zelo velika. Prekrižala mu je nadrž, s katerim se je bavil že vsa zadnja leta; da si najde mi-ren dom, kjer bi se mogel nemoteno iz-ročati svojemu stvarjanju.

A. P.

k Vika Podgorska, nekdanja članica mariborske drame, sedaj prvakinja za-grebške, bo prihodnji mesec gostovala v Beogradu, kjer bo nastopila v Langerje-vi »Številki 72« in Peyret-Chapuisovi drami »Obmama«.

k Hrvatski slikar razstavi v Berlinu. Nadarjeni hrvatski slikar Gustav Likan je izvršil sedaj v Berlinu več portretov in dobil povabilo, da priredi tam tudi ko-lektivno razstavo svojih del. Razstavo bo priredil v jeseni v prostorih Zdrže-nja berlinskih umetnikov.

Gospodarstvo

Zadružništvo more rešiti najtežja gospodarska vprašanja

BOLGARSKO ZADRUŽNISTVO JE UCINKOVITO REŠILO »SLADKORNO VPRAŠANJE«, KI SE ZDI DRUGOD NEREŠLJIVO

Na Balkanu moremo govoriti o širokem zadružnem gibanju šele z začetkom tega stoletja. Največjo aktivnost pa so pokazali Bolgari, ki so posegli v kreditno, nabavljajno in tudi produktivno zadrugarstvo.

L. 1930. so bolgarski kmetje zgradili blizu mesta Plevna prvo zadružno sladkorno tovarnico. Danes šteje nad 20.000 individualnih in kolektivnih članov, 29 milijonov levov deležev, 40 milijonov levov rezervnih fondov in 69 milijonov levov investiranega kapitala.

To je uspeh, ki vzbuja spoštovanje. Kapital 69 milijonov, ki ga je zadruga zbrala v sedmih letih, a to v času velike gospodarske krize, je pojav, ki nas mora prijetno presenetiti, bolgarske brate pa navdajati s ponosom in zavestjo, da je zadrugarstvo zmoglo rešiti najtežje probleme. Gospodarsko udeleževanje te zadruge z imenom »Bolgarski zahare« je šlo v tri smeri, ki zaslužijo, da jih z ozirom na naše bolgarskim slične razmere objavimo:

Zadruga je predvsem plačala boljše ceno za sladkorno peso. V sedmih letih

obratovanja je predelala 280 milijonov kg pese (letno 40 milijonov) in plačala kg nekaj nad polovico leva, to je veliko nad ceno nezadružnih tovarnic.

Njen sladkor je cenejši. Tako je prisilila kartelirane tovarnice sladkorja, da znižajo ceno, ki je padla za celih 12 levov, kar znese pri letni potrošnji 23 mil. kg letnih 270 milijonov. Ta letni zaslužek sladkornih fabrikantov je »Bolgarski zahare« preprečil in tako povečal kupno moč delovnega ljudstva. Zadruga proizvaja letno 5 mil. kg. Predstavljajmo pa si korist, ki bi jih narod užival, če bi se proizvodnja dvignila na 15, 20 ali več milijonov!

Tretjo korist narodnemu gospodarstvu je zadruga napravila s tem, da je razkrila tehnično proizvodnjo repe, režije proizvodnih stroškov in dr., kar so delničarji teh tovarnic skrbno žuvali. V zadružni tovarnici pa je to vsakomur na vpogled in se točno ve, koliko stane kg sladkorja.

Cetrti uspeh pa je moralnega značaja. V narod se je vrnila vera v lastno vzajemno moč, ki bo polagoma prevzela ekonomsko vlogo v svoje roke.

Po našem sadnem izvozu

Cene jabolkom so bile v pretekli izvoznici sezoni še kolikor toliko zadovoljive. Da pa niso bile boljše, je več vzrokov, kakor n. pr. določanje cen držav uvoznik, konkurenca na svobodnih inozemskih tržiščih, spretnost nakupovalcev oz. prekupovalcev itd. V največji meri je vplivala na cene sadja nepostojna v Evropi pred monokosmimi sporazumi. Uradna poročila o stanju sadnih okolišev so bila pomanjkljiva, ali pa jih sploh ni bilo. Seveda je bilo pod takimi okoliščinami lahko nakupovalcem žonglirati z izmišljenimi poročili in z fantastičnimi številkanji begati sadjarje ter nakupovati včasih sadje po poljubnih cenah. Govorili so n. pr. v južni Srbiji imajo 5000 vagonov jabolk za izvoz. Poročajo jih po 80 para itd. Pozneje sem izvedel, da se tam poslužujejo istih trikov, seveda govoreč, kako je pri nas nizka cena sadja.

Zanimivo je dejstvo, da so plačevali domači grošiti iz Beograda in Zagreba jabolka mnogo dražje, in sicer po 3,50—6 din za kg. Na jugu so plačevali znano jabolko »tetovko« še na drevesu po 4—5 din. To isto jabolko se sedaj prodaja na trgu v Tetovu, t. j. centru sadnega okoliša po 12—15 in celo 18 din kilogram! Malo čudno, a resnično! Iz par tih podatkov lahko že razvidimo, kaj nam vse manjka, na čem bolela naša sadna prodaja, od česa zavise

cene itd. V vse to se nočemo spuščati, ker so za to mnogi drugi merodajni, kakor kmet, zbornica, sadjarsko društvo. Brez dvoma pa je, da so vse te »boleznice« ozdravljive!

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2373,50—2411,50, Berlin 1761,12—1778,88, Bruselj 742,75—754,75, Curli 995—1005, London 205,55—208,75, New York 4379,25—4439,25, Pariz 115,90—118,20, Praga 150,95—152,45, Trst 231,45—234,55.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 474—475, 4% agrarji 60,50—62,50, 4% sev. agrarji 60—61,50, 6% begl. obvl. 90—91, 6% dalm. agrarji 89,50—90, 7% stab. pos. 97 d. 7% inv. pos. 99,50—100,50, 7% Blair 91,50 d., 8% Blair 97 d. Delnice: PAB 225 d., Trbovlje 190 bl., Jadranska 320 d.

Sport

Mednarodna skakalna tekma bo 12. februarja

Kakor smo že poročali, je Nemška zveza za telesno vzgojo intervenirala pri naši Zimsko-sportni zvezi, da bi se mednarodno tekmovalstvo v skokih, določeno za 12. II. v Liscu pri Celju v izvedbi Smučarskega kluba Celje, preložilo na 5. II., tako da bi nemški skakalci iz Ce-

lovca, ki imajo 12. II. mednarodno tekmovalstvo pri Celovcu, lahko startali na naši prireditvi, dočim bi jim naši lahko vrnil obisk 12. II. v Celovcu. SmK Celje iz tehničnih razlogov ne izpremembe ni mogel sprejeti ter bo tako ostal v veljavni prvotni termin 12. II. Doslej so se prijavili češko-slovaški, nemški in italijanski tekmovalci. Istega dne bo v Celju tudi podzvezno prvenstvo skakačev v izvedbi SmK Celje.

Naši ping-pongaši v ČSR

Po zmagah v Olomouci in Zlinu remis v Prerovu.

Po zmagah v Olomouci in Zlinu je zagrebška reprezentanca ping-pongašev tretji nastopila v Prerovu proti reprezentanci podzveze ter je dosegla neodločen rezultat 3 : 3. Pred tekmovalcem sta moštvi zamenjali državne zastave ob igranju državnih himen. Po tekmi pa je bil svečan banket, na katerem so domačini izročili Jugoslovanom lep pokal.

LETOŠNJE PRIREDITVE ROKOBORCEV.

Razen že omenjenega tekmovalstva moštev za prvenstvo države bodo imeli rokoborci še pri številnih drugih prireditvah priliko, pokazati svoje znanje. Do 10. II. se bo vršilo prvenstvo juniorjev, do 26. II. pa prvenstvo seniorjev za naslov prvaka posameznih mest. Poedin-

Šah

Mednarodni šahovski turnir v Moskvi

LILIENTHAL PREVZEL VODSTVO.

Turnir je počasi napreduje zaradi številnih prekinjenih partij. Zadnji dnevi so bili namenjeni nadaljevanju teh prekinjenih iger. Položaj se polagoma jasni, vendar pa trenutno celotno stanje še ne daje prave podobe. Posebno viden pa je napredek Lilienthala, ki se je sedaj sam povzpel v vodstvo. Porazil je Bondarevskega in Kana, proti Romanovskemu pa je remiziral. Flohr je premagal Levenfiša, Kan Ragozina in Levenfiš Rabinoviča, Partija Panov-Alatorceva pa je bila remis. Po tem nadaljevanju je ostalo še 11 prekinjenih partij, med njimi 5 partij Reshewskega, ki je obol. Stanje po 12. kolu je sedaj sledeče: Lilienthal 7, Flohr 6½ (2), Makaganov 6½ (1), Rabinovič in Kan 6½, Smislov 6 (2), Ragozin in Beljavenev 6 (1), Keres in Alatorcev 5½ (1), Levenfiš 5 (2), Konstantinopolski 5 (1), Toluš 5, Romanovski 4½ (1), Goglidze 4½, Reshewsky 4 (5), Panov 3½ (3) in Bondarevski 2½ (3).

Partije iz Leningrada in Moskve
Holandska obramba
(1. kolo v Leningradu)
Beli: Makaganov Črni: Keres
1. d4, c6 2. c4, Lb4+ 3. Sc3, f5 4. Dh3,

sko prvenstvo države bo 9. in 10. IV. v Slavovskem Brodu. Tekom marca in aprila bosta mednarodni srečanja z Osmarko in Italijo, in sicer v okviru jubilejnih prireditev ob 15-letnici Težko-atletске zveze.

OBČNI ZBOR SK RAPIDA.

Mariborski SK Rapid je imel v torek svoj letošnji redni letni občni zbor ter je tako zaključil svoje jubilejno dvajseto leto obstoja. Po izbranih poročilih posameznih funkcionarjev je bil v celoti izvoljen dosedani odbor z g. dr. Blankejem kot predsednikom in g. Franklom kot tajnikom na čelu.

s. Nizozemska je odpovedala sodelovanje na FIS-inem svetovnem prvenstvu v Zakopanah, ker smatra, da njeni tekmovalci nimajo izgledov na ugodni plasirana.

s. Na Finskem pomeni veliko iznenađenje zmaga 20-letnega S. Rytkyja nad olimpijskim zmagovalcem Paulom Pitkanenom v smučkem teku na 12 km v času 49 : 17.

s. V hitrostnem drsanju na ledu za prvenstvo Nemčije v Ga-Pa na 500 m so zasedli prva tri mesta Dunajčani Waczulec, Slanec in Löwinger, juniorski zmagovalci na 1500 m je Hamburgčan Sparde, v tekmi na 1000 m za dame pa je zmagala gđc. Grube iz Berlina.

De7 5. a3, Lxc3+ 6. Dxc3, S6 7. g3, d6 8. Sd3, b6 9. Lg2, Lb7 10. 0—0, 0—0 11. b4, Sbd7 12. Lb2, c5 (v Amsterdamu je v isti poziciji igral Keres Tac8, tu pa je izbral c5, odločeno smatrajoč, da si bo tako ustvaril boljše pozicijo) 13. Td1, Se4 14. Dd3, S6 15. dxc5, bxc5 16. Sd2! (boljše ko 16. b5, ker prepreči igranju prodor d6—d5), Tab8 17. f3, Sxd2 18. Txd2, La8? (preveč pasivna poteza; v pošten je prišel poskus 18. d5!) 19. De3, f4 (na videz močan napad, toda nezdrav, ker odpira belemu tekaču diagonalo h3—c8. Kmeta pa seveda ni mogoče vzeti niti gx4 zaradi Sh5, niti Dx4 zaradi Se4) 20. Dd3, fxc3 21. hxc3, Tf8 22. De3, cxb4? (že druga napaka, ki je verjetno odločila. Beli namreč temeljito izkoristi odprto linijo. Potrebno je bilo a5 in na bxa5 ali b5 nadaljevanje z d5) 23. axb4, Txb4 24. Txb7, Td7 25. Ta6, Te7 26. Lh3!, c5 27. La3, Se8 28. c5!, Te6 (na d5 bi sledilo Te6, na dxc5 pa Lxc5) 29. cxd6, Sxd6 (črni izgubi figuro, sicer pa druga izhoda ni več bilo) 30. Txd6d1, Txd6 31. Lxd6, Dd7 32. Lef+., Kh8 33. Dd6, Te8 34. Lxe5, De7 35. Ta7 in črni preda.

s. Iz šah. sekcije UJNZB Maribor. Včeraj je bil v klubskih prostorih odigran brzopotezni turnir za prvenstvo meseca januarja s sledečim rezultatom: 1. Mišura 10 točk, 2—3. Certalič, Peče 9½ točke, 4—5. Kuster Reinsberger 9 točk, 6. Lukeš 8 točk; slede Hvalič Čačuta, Rupar, Dobošič, Vodušek, Visočnik in Mesner.

ELAINE HAMILTON

16

ZELENA SMR1

DETEKTIVSKI ROMAN

Reynolds ga je lokavo gledal. Moževi živci so okrevali in začel se je izvijati. Dobro, si je mislil Reynolds; vedel je, kako se mora ravnati s takimi pričami.

Zumaj v predsobi je ura bila. »Tri četrta na deset«, je zaklical Parsons. »Rekli ste, da mojega gospoda ni tukaj, gospod — Menda vendar ni bil ar...« je umolknil v zmedenosti.

»Aretiran?« je dopolnil hladno inspektor. »Ne. Vaš gospod je ostal čez noč pri gospodu Mansfieldu in hoče, da mu prinesete zdaj nekatere stvari tja. Lahko mu telefonirate in izveste njegovo željo.«

»Hvala vam, gospod.« Sluga je tako zlivahno vstal, da je bilo videti, kako mu je odleglo. Toda to ni trajalo dolgo.

»Zakaj ste mislili, da je bil gospod Ingram aretiran, Parsons?« je vprašal Reynolds. V svoje presenečenje je dobil odkrit in verjeten odgovor.

»Dobro, gospod! Predvsem je bil gospod Ardeen videti docela zdrav človek. In jaz si mislim, če bi bil umrl naravno ali pa bi se bil sam usmrtil, bi vi ne bili tukaj in bi me ne izpraševali. In če je to umor, bi vi morda utegnili misliti,

da je s tem gospod Ingram v kaki zvezi, ker se je to zgodilo v njegovem stanovanju. Jaz pa sem prepričan, da ni.« je dodal Parsons krepko, dasi je zrl na inspektorja boječe.

»Ali je stanoval Ardeen v hitolu Stantonovem?«

»Nedavno se je preselil v Belroy, gospod.«

»On in vaš gospod sta bila dobra prijatelja?« je vprašal dalje Reynolds.

Mož je malo okleval, preden je odgovoril.

»Nista bila prijatelja, niti sovražnika. Gospod Ardeen ga je pogosto obiskoval, vžič temu, da mojemu gospodu ni bilo bogve kaj od njega. Imela sta kaj različen okus.«

Inspektor se je te strani kar naravnost lotil.

»Zakaj je potem Ardeen sem hodil, če je vedel, da ni doberdošel gost?«

»Morda ni imel v Londonu prijateljev,« je menil Parsons.

»Ali je stanoval Ardeen v hotelu Stanton?« je vprašal Reynolds. Je dal vprašanje in je takoj vedel, da je zadelo v cilj.

»On... ne vem, gospod,« je zamomljal. »Gostje mojega gospoda mi ne pripovedujejo svojih zasebnih zadev.« je poskusil odklonilno pozo.

Inspektor je ježno namrščil obrvi.

»Mislim tudi, da gostje vašega gospoda navadno ne dobivajo pism od vas, Parsons. Kako poljansite to pismo?«

»Če ste to pismo brali, gospod, potem menda imate poljansilo. V tej stvari morate postopati, kakor sami želite,« je mirno odgovoril sluga.

Ta odgovor je inspektorja dobrodu osupil. Zakaj papir, najden v Ardeenovem žepu, je bil samo zadnji list pisma. Na njem sta bili samo dve vrstici in podpis: H. F. Parsons.

Reynolds je imel dvojno možnost pred seboj. Mogel je naravnost napasti slugo v nadi, da iztisne resnico iz njega, ali pa ga je mogel pustiti v upanju, da odkrije večje možnosti drugod. Odločil se je za tole drugo pot. Dati si nazaj v past, je bila njegova priljubljena poteza, ki mu je prinesla mnogokrat lepe uspehe.

»Prav dobro, Parsons,« je rekel vljudo in mirno. »Prav storite, če ne odlašate s telefoniranjem svojemu gospodu.«

»Mimozredne, kako dolgo ste pri meni?«

»Skoraj pet let, gospod.« Odgovor je prišal, da je na to ponosen.

»To je zelo lepo izpričevalo. Ali ste bili vedno lakaj?«

Spet tisti lokavi izraz v Parsonsovih očeh.

Spet tisti lokavi izrazi v Parsonsovih očeh.

»Ponajveč. Včasih sem bil tudi nekaj šoferja. Gospod Ingram je bil zadovoljen z mojim priporočilom,« je smelo dodal.

»To bi staval, da je bil,« si je mislil Reynolds in sklenil, da bo preiskal najprej te dokumente. Sluga se je vsakokrat izdal bolj s svojim izizvalnim klubovanjem kakor s svojim izmikanjem.

»To je vse, kar od vas zdaj potrebujem,« je rekel Reynolds glasno. »Sdite po svojih opravkih, toda ne smete vstopiti niti v to sobo, niti v jedilnico.«

Parsonsu se je ujasnil obraz, ko je postal inspektorjevo vedenje normalno in prijazno.

»Dobro, gospod. Hvala lepa!« je rekel in odhajal v predsobo.

Skozi odprta vrata je slišal inspektor, zatopljen v svoje uganke, mehanično, kako jemlje Parsons telefonsko slušalo, vrtil številke, javlja svoje ime ter želi gospoda Ingrama.

Misel je inspektorja vznemirila. Parsons je šel k telefonu in takoj zavrtel Mansfieldovo številko, ne da bi je moral prej poiskati v seznamu. Ponoči pa je rekel Mansfield, da je bil v stanovanju samo dvakrat in pri drugi priložnosti ni bil sluga navzoč.

Grajski kina

Havajske melodije

O tem filmu je težko govoriti, tu govorijo slike, prekrasni posnetki iz Havaja, v sredini vsega pa mladi Caruso

Bobby Breen

Prekrasna romanca z Bobby-jevim petjem, ki Vas gane do dna srca, do presrečnega smehljaja, pa tudi do solz.

Naši prihodnji zabavni in veseli filmi: 1. februarja **Bahanalije** Paul Hartmann
4. „ **Taina misija** Gustav Fröhlich
9. „ **Večna karavana** Hans Albers

Sokolstvo

Jubilejni zbor ruškega Sokola

Dne 25. januarja t. l. je polagala uprava ruškega sokolskega društva svoj dvajseti letni račun. Že šesto leto stoji na čelu našega Sokola br. Anton Krejči kot starosta. Po njegovi zaslugi je rešen ruški sokolski dom za ruško sokolsko društvo. Leta 1933. je društvo moralo prevzeti dom za 950.000 d. in je do danes odplačalo že večji del dolga, tako da dolguje vsem upnikom še 246.000 din. Sokolu Matice-Maribor je ruški Sokol tekom zadnjih let odplačal že 138.600 din. Dasi ravno obvezniki ne izvršujejo svoje obveznosti do sokolskega društva, vendar izvršuje ruški Sokol svoje obveznosti kolikor mogoče točno. Kr. banska uprava dolguje Sokolu za telovadnico in vodo še 20.000 din, vplačila v sanacijski fond zaostajajo itd.

Brat starosta Krejči Anton je uvodoma izrekol tople udanostne besede Nj. Vel. kralju Petru II., starosti Sokola kr. Jugoslavije ter pozdravil delegata župe prof. Degna, ki je v imenu župne uprave pozdravil polnoštevilno zbrano članstvo na 20. rednem obecnem zboru. V glavnem obrisu je podal pregled delovanja v minulnem letu, podčrtal lepo uspešno proslavo

20-letnice Jugoslavije, ki so jo skupno priredili pod vodstvom bratov Sokolov vsa ruška humana, kulturna in nacionalna društva. V okviru S. P. P. si je s finansijsko pomočjo društva 32 članov in 11 višjege ženskega naraščaja nabavilo nove kroje. Izgradilo se je letno gledališče, ki se bo v tekočem letu še izpopolnilo. V načrtu pa je letos slavnostna proslava 20-letnice društva in razvitje društvenega prapora. Naraščaj je razvil svoj prapor že leta 1937.

Za letno gledališče se že pripravljajo. Na programu imajo najnoveše delo iz srbske književnosti: »Voda iz planin« od Raše Plavovića, člana beogradskega gledališča. To delo je dobro zrcalo srbskega kmečkega življenja.

Sledila so izčrpana poročila vseh 18 funkcionarjev, ki so pokazala živahno delovanje vseh oddelkov in vseh bratov in sester, ki vodijo posamezne panoge sokolskega dela.

Ob navdušenju celokupnega članstva je bil ponovno izvoljen — sedni — dosedanji starosta Anton Krejči. Ob zvokih sokolske himne je bil zaključen veličasten zbor ruškega Sokola.

Občni zbor Sokolske čete pri Sv. Vidu pri Ptuj

Sokol pri Sv. Vidu je imel v nedeljo svoj redni občni zbor, katerega sta se udeležila kot odposlanca matičnega društva iz Ptuja br. dr. Salamon Franjo in br. Peček Uroš, iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo živahno delovalo. V juniju je priredilo javen telovadni nastop, v decembru pa Miklavžev večer, na katerem je bila obdarovana sokolska deca. Blagajna izkazuje 4206,25 dinarjev dohodkov in 3712,50 din izdatkov. Sokolska četa šteje 96 članov. Lani je pristopilo 22 članov. Društvo po-

greša telovadnico. Letno telovadišče bo izgubilo, ker bo preko tega mesta speljana nova cesta. Izvoljen je bil slednji novi odbor: starosta br. Končija Josip, podstarosta br. Mislavič Franc, tajnika s. Debeveča Albina, blagajničarka s. Bizjak Natafija in podnačelnik ter prosvetar br. Šijanec Boris.

I. Sokolsko društvo Ptuj ima svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom I. febr., ob pol 20. uri v zgornji dvorani Narodnega doma. V soboto pa je članski sestanek v sokolski prosvetni dvorani v Mladiki ob 20. uri.

S sodišča

Zagonetni uboj v bližini Ptuja

Pred malim kazenskim senatom na okrožnem sodišču v Mariboru je danes že drugič tekla razprava proti 25 letnemu Francu Hrvatu iz Ciglenc pri Ptuj in starejšemu mladotniku St. D. Oba je dožila obtožnica, da bi dogovorjeno napadla Petra Tepeha lani 30. oktobra v Ciglencih in ga pobila s koli na tla.

Posestnikov sin Peter Tepeh iz Sp. Kone se je na večer 30. oktobra odpejal s kolesom k svojem dekletu Katarini Omajnerjevi v Sp. Dupleku. Z dekletom sta se menila do enajstih ponoči, nakar je sedel fant na kolo in se odpejal proti domu.

Isto noč je nekaj pred polnočjo potrkalo na Goletovo hišo v Ciglencih. Gole se je prebudil in zagledal zunaj Tepehovega fanta, ki ga je prosil, naj ga za božjo voljo spusti v hišo, ker so ga napadli. Gole

mu je odprl hišo. Vprašal je fanta, kdo ga je napadel, česar pa zadnji ni hotel izdati. Gole se je spomnil, da so bili morda preje pri njem Hrvat, St. D. in neki Rojko, obenem se je spomnil, da se je Hrvatov nekaj jezil na Tepeha in izjavil med drugim, da je fant še »znodravec«; povprašal ga je zaradi tega, če ga ni morda kateri od teh napadel. Tepeh mu, pa tudi zdaj ni hotel povedati, kdo bi ga. Poprosil ga je samo, naj odide kakih 50 korakov od hiše, kjer je bil napaden v bližini njegove koruze ter mu poišče luč in klubok, ki ga sam ni mogel več najti.

Tepehov fant ni mislil, da bi bile poškodbe tako hude, ter je ostal v domači oskrbni. A ko se je bolezen z dneva v dan obračala na slabše se je odpejal v bolnišnico, kjer je pozneje, kakor je pokazala obdukcija, umrl na počasnem notranjem krvavljenju.

Aretirana Hrvat in St. D. sta zanikala, da bi bila napadla Tepeha. Imela sta pri-

če, ki so povedale, kjer bi se tačas nahajala. Za Hrvata je izpovedalo njegovo dekle, da je bil tisto noč pri njej.

Pri tajni razpravi je bil St. D. oproščen zaradi pomanjkanja dokazov, Franc Hrvat pa je bil obsojen po obtožbi na 5 let težke ječe, za 3 leta pa so mu odvzeli častne državljanske pravice. Hrvat ni sprejel kazni ter je prijavil revizijo procesa. Trdi, da je nedolžen. Na razpravi je bilo zaslišanih dosti prič iz domače vasi.

Zanimivosti

Kako Angležinje napredujejo

Doslej se je v Angliji strogo izvajalo načelo, da ženske v ministrstvih nimajo dostopa do višjih položajev. Malcolm MacDonald, sedanjí minister za domoljube in kolonije, se je odločil, da prekine to tradicijo in poizkusi tudi na najvišjih mestih v ministrstvu z ženskami. V raznih ženskih organizacijah je radi tega zavladalo veliko veselje. Pogoji za sprejem v te službe so pa jako strogi. V poštevh prihajajo samo one ženske, ki so končale univerzo z odličnimi ocenami. Kandidatkinje za ta mesta v ministrstvu pa se morajo podvrediti še posebnemu izpitu, ki je baje najtežji na svetu. V preteklem letu

se je prijavilo 51 kandidatkin, a položilo jih je izpit samo 6.

Ločitve zakona in njih vzroki

Sodnik, ki je v svoji dolgoletni praksi ločil nad 20.000 zakonov, piše tovarišu Josipu Sabbathu v Chicagu, ki je sodeloval pri ločitvi več nego 40.000 zakonov. Moža potrjuje, da je glavni povod ločitev: pomanjkanje obzirnosti in odkritostnosti med zakonci.

Drugi glavni vzrok pa je dejstvo, da zakonca nimata dovolj svobode, ker prebivata preveč na tesnem. Tudi v najbolj zaupnem življenju človek ne more trpeti, da je večno, ponoči in podnevi omejevan v svoji svobodi. Odtod nastajajo napetosti in se porajajo spori. Vzlic iskreni ljubezni si postaneta zakonca drug drugega mnogo čisto nadležna, ako tičita neprestano skupaj. Zato je treba predvsem pomisliti, ali je dovolj realne podlage za zakon, t. j. ali imata bodoča zakonca dovolj sredstev, da bosta lahko kolikor toliko udobno stanovala in dalje, ali je v njima dovolj močno razvit čut obzirnosti, saj ako hočeta dobro voziti, morata pač popuščati tibi obo. Če teh sredstev in teh lastnosti ni, je zakon čestokrat ogrožen. Govoriti mora poleg srca zmerom tudi razum. Ako se strneta oboja glasova v akord, se za srečen zakon ni treba bati.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 ur; najmanjša prispevina za en oglas je 10 d. — Družbe, predstavitelji in ženskovinski organi do 1. — se brijedi. Najmanjši znesek za en oglas je 10 d. — Dobro tiskano besedo se računa dvoje. Oglasni listek za enkratno objavo stane 2 d. — Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma se vnaprej v oglasni skupaj v naročilo ali se ob naročilu plačuje na čekovni račun št. 11.000. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanost za 3 dni.

Razno

NAJBOLJŠA DALMATINSKA VINA
dobite v gostilni »Soli«, Korška 39. 574

ŽENINI, NEVESTE!
Madrace, otomane, kavče kupite solidno in poceni pri Šterbahu, Meljska 2. 599

ČE HOČETE res dobro vložiti, morate v »Prešernovo klet« priti. Trafenik v Gosposki ulici. 244

Prodaj

POHIŠTVO
sestojajo iz spalnice in kuhinje, v dobrem stanju, se prodaja. Vpraša se Trstenjakova ul. 5. 603

SPALNICA, KUHINJA
in razno drugo pohištvo se za vsako ceno razprodaja v skladišču, Meljska c. 29. 609

VABILO!
Soboto in nedeljo domače koline. Gostilna »Pri lipi«, Gregorčičeva 19. 612

IZBORNEN CVETLICE MED
po dni 16. — za kg oddala Kmetijska družba, Maribor. Melje 12. tel. 20-83. Pri večjem odjemu popust. 385

Soba odda

PRAZNA SOBA
se odda. Krčevna. Aleksandra 7. Vprašati v Speceriji. 602

KABINET
opremljen, čist, s souporabo kopalnice, se takoj odda. — Vrbanova 2-I. 607

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vzhodom se odda eni ali dvema osebam po dogovoru tudi kot soba s štedilnikom oni starejši osebi. Tattenbachova 26. priiljice, levo. 611

Stanovanje

GOSPODA
sprejem na hirano in stanovanje. Korščeva 6-II. 5. 577

DVE GOSPODIČNI
na hirano in posteljo s 1. februarjem. Mesečno po dni 350.—. Bevc. Ruska c. 4. 601

Soba išče

Iščem
OPREMLJENO SOBO za dijaka brez hrane. Pomudbe pod »Dijake« na uravilo lista. 610

V najem

Dam v najem ali prodam
HIŠO
z dvema velikima vrtoma. — Studenci. Krganova 11. 606

Lokal

LOKAL
za vsako malo obrt se odda 1. marca. Koseskega ul. 22. 600

Službo dobi

Iščem zvestega
VINICARJA
s 3 delavnimi močmi za takoj Naslov v upravi. 605

ZAGAR
se takoj sprejme. Vprašati Kofler Josip. Bistrica. p. Lim buš. 608

Prav dober
svetel premog

za domačo uporabo in za industrijo prodaja poceni
H. PERTINAC
trgovina s kurivom, Maribor, Frančiškanska ul. 13. 613

Sirite „Večernik“